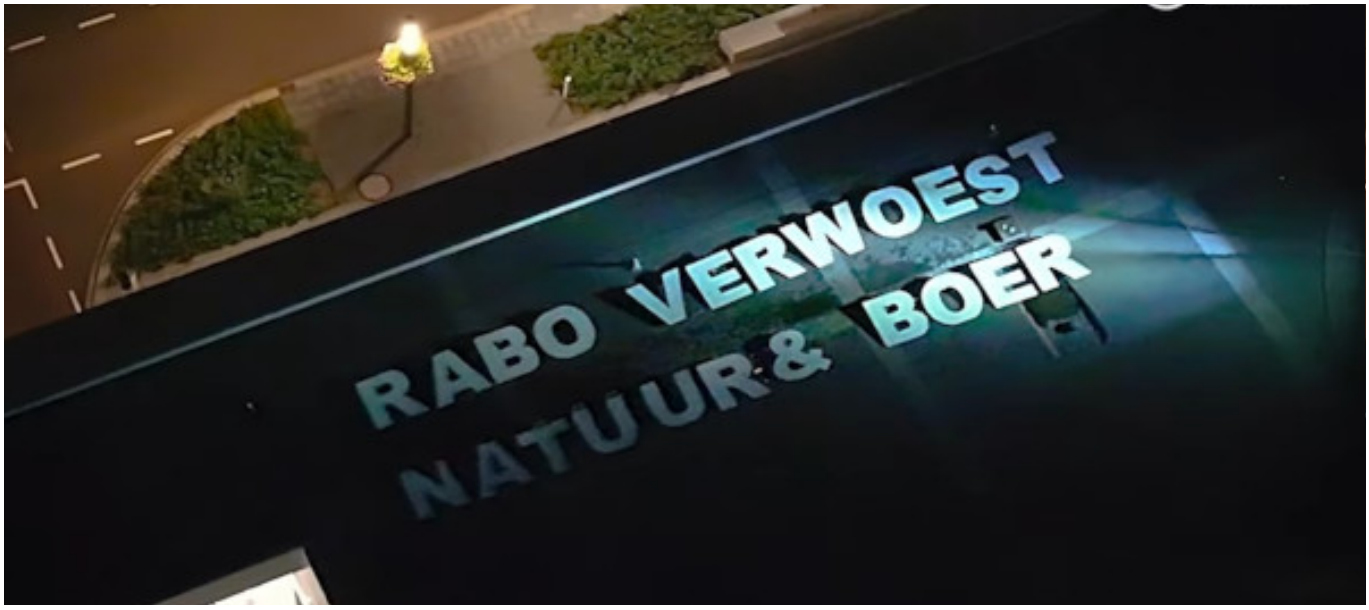

De acties van Extinction Rebellion en Greenpeace tegen Rabobank zijn ronduit terroristisch

Posted on 30 september 2023 by Bart Collard

Op 25 september plaatsten Extinction Rebellion (XR) en Greenpeace houten letters op het dak van het hoofdkantoor van Rabobank in Utrecht. Samen vormden ze de tekst 'Rabo verwoest natuur & boer'. Dezelfde dag plaatste Extinction Rebellion Nederland een post op berichtenplatform X: 'Vandaag hebben we Rabobank een ultimatum gesteld: stop met het financieren van de industriële landbouw en vergoed de schade die is aangericht. Als Rabo niet binnen 15 dagen toezegt volgen er kantoorsluitingen door het hele land.'

Ook het officiële account van Greenpeace werd getagd. In een aanvullend persbericht liet XR weten dat aan medewerkers van Rabobank brieven zullen worden uitgedeeld waarin de acties worden toegelicht. De bank zou 'de op een na grootste buitenlandse financierder van ontbossing in Brazilië' zijn. In Nederland, aldus XR, 'staat kwetsbare natuur op omvallen door de stikstofcrisis en kampen boeren door torenhoge leningen met diepe schulden.'

Verder zou Rabobank 3,1 miljard euro aan stikstofschade moeten vergoeden. 'We geven Rabobank twee weken om verantwoordelijkheid te nemen of we komen zelf in actie en sluiten op 11 oktober Rabobank kantoren door het hele land,' aldus Roos Saat van de landbouwafdeling van XR in het persbericht.

De kaders van de wet zijn doorslaggevend

Extinction Rebellion wordt vaak gezien als een activistische organisatie. Dat klopt, want de beweging probeert op buitenparlementaire wijze aan politieke beïnvloeding te doen. Voor activisme is een vereiste dat het binnen de kaders van de wet plaatsvindt, dan wel dat er sprake is van minimale wetsovertredingen. Over het algemeen is daar sprake van bij de acties van XR, maar niet altijd.

Onlangs schreef ik op *Wynia's Week* over extremisme. Daarbij gaat het om het vanuit ideologische motieven verrichten van activiteiten die de democratische rechtsorde ondermijnen. Bij extremisme gaat het doorgaans om uitingsdelicten: delicten waarbij de grenzen van de vrijheid van meningsuiting worden overschreden.

Ik pleitte voor een terughoudende aanpak van extremistische uitingen. In het geval van XR en Greenpeace gaat het echter niet zo zeer om een uitingsdelict. Er wordt medegedeeld dat filialen van een bank in het hele land zullen worden gesloten door XR. Er zou dus sprake kunnen zijn van extremisme.

Of gaat dit nog verder? Terrorisme wordt in de literatuur en praktijk vaak gezien als de overtreffende trap van extremisme: als een vervolgstap in het proces van radicalisering, waarbij de aanval op de democratische rechtsstaat wordt ingezet.

Twee definities van terrorisme zijn in dit verband van belang. Primair die vanuit intelligencewerk (inlichtingen); secundair die vanuit de opsporing (gericht op strafrechtelijke vervolging), aangezien het strafrecht een laatste redmiddel voor de overheid is.

De inlichtingendefinitie van terrorisme is te vinden op de website van de inlichtingen- en veiligheidsdienst AIVD: 'Het uit ideologische motieven (voorbereiden van het) plegen van op mensenlevens gericht geweld of het veroorzaken van maatschappij-ontwrichtende schade, met als doel (een deel van) de bevolking ernstige vrees aan te jagen, maatschappelijke veranderingen te

bewerkstelligen en/of politieke besluitvorming te beïnvloeden.'

De AIVD-definitie van terrorisme is van toepassing

Wat 'ideologische motieven' betreft: daar is bij XR sprake van. Hetzelfde geldt voor de drie doelen uit de AIVD-definitie. XR richt zich immers op het beïnvloeden van politieke besluitvorming en het bewerkstelligen van maatschappelijke veranderingen. Als Rabobank zou toegeven aan de eisen van XR, wordt dat bereikt.

Of (een deel van) de bevolking 'ernstige vrees' wordt aangejaagd is twijfelachtig, maar reken erop dat personeelsleden van Rabobank vanaf 11 oktober met stress naar hun werk gaan. Bovendien: als de acties lang duren of intensief zijn, blijven mensen dan klant van de bank?

Ook als we kijken naar de door XR toegepaste middelen is er volgens de AIVD-definitie sprake van terrorisme. Zeker, XR is doorgaans pacifistisch en zal niet snel 'op mensenlevens gericht geweld' plegen. Maar het actief sluiten van filialen van een bank door het hele land kan zeker 'maatschappij-ontwrichtende schade' opleveren.

Rabobank zal wellicht verminderd kunnen handelen en klanten (burgers) kunnen wellicht rekenen op storingen of andere ongemakken. De ernst en de omvang van de acties – en de weerbaarheid van het organisatiemodel van Rabobank – zullen bepalend zijn voor de mate van maatschappij-ontwrichtende schade.

Als gezegd: er is ook een strafrechtelijke definitie van terrorisme. In artikel 83a van het Wetboek van Strafrecht staat wat de wetgever als terroristisch ziet: **'**De bevolking of een deel der bevolking van een land ernstige vrees (aanjagen), dan wel een overheid of internationale organisatie wederrechtelijk (dwingen) iets te doen, niet te doen of te dulden, dan wel de fundamentele politieke, constitutionele, economische of sociale structuren van een land of een internationale organisatie ernstig (ontwrichten of vernietigen).'

Acties die gericht zijn tegen een specifieke bank vallen in principe niet direct onder deze definitie. Als Rabobankpersoneel en -klanten worden gezien als 'een deel van de bevolking' wellicht wel, maar dat lijkt ver gezocht. Een terechte vraag is

overigens in hoeverre de chantage jegens Rabobank onze 'sociale structuren' ontwricht. De acties vanaf 11 oktober zullen dat uitwijzen.

Er wordt een gevaarlijke grens overschreden

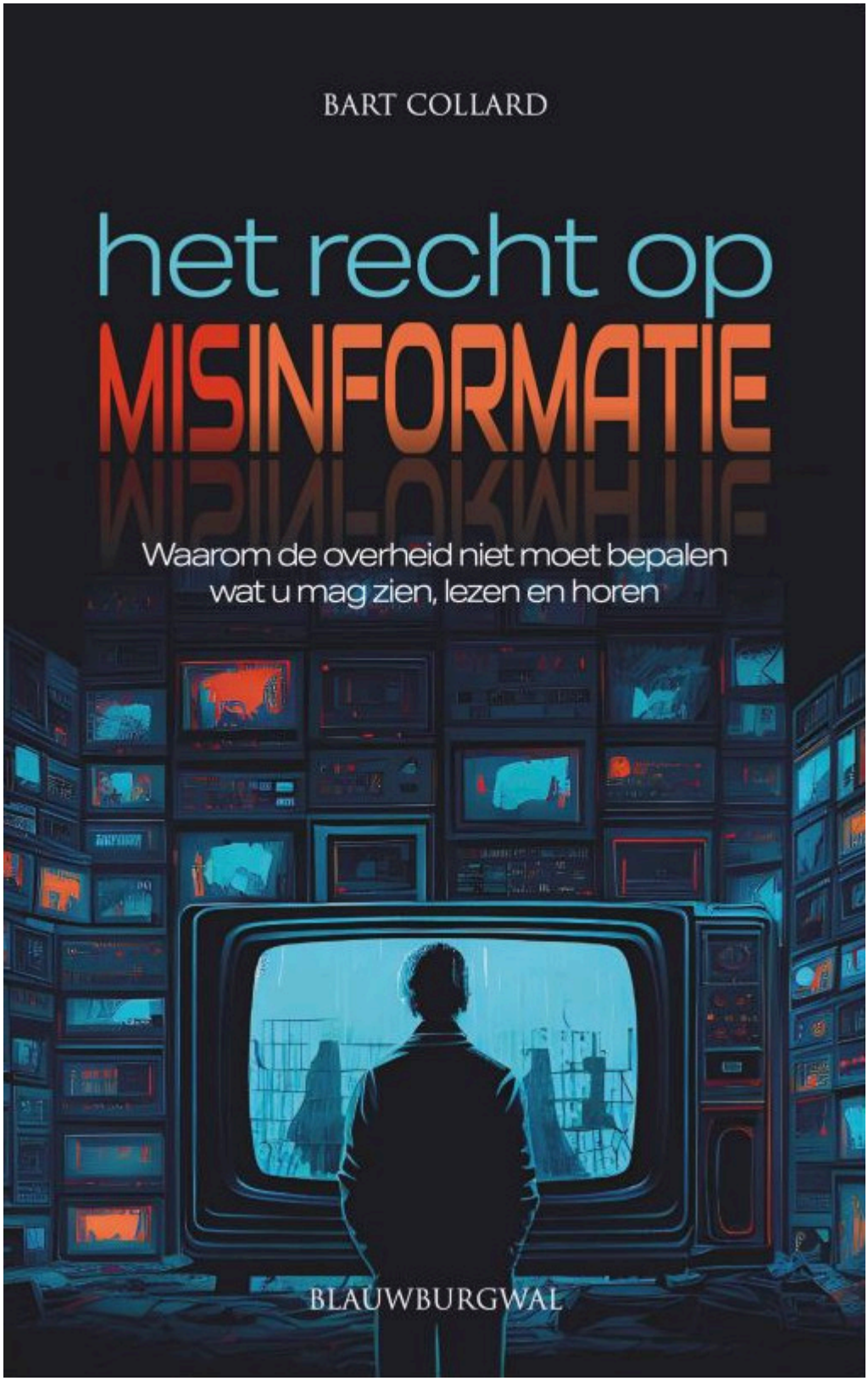
Toen de boeren begonnen te protesteren tegen het stikstofbeleid, konden zij aanvankelijk op veel steun van de bevolking rekenen. Toen er meer extreme incidenten plaatsvonden, nam dat af. Ook Extinction Rebellion en Greenpeace overschrijden nu een gevaarlijke grens. Ze plaatsen zich boven de democratische rechtsstaat. Als er niet wordt voldaan aan hun eisen, blijken ze maling te hebben ons samenlevingssysteem.

Of Extinction Rebellion en Greenpeace inhoudelijk een punt hebben, is in dit verband niet van belang. De boeren, die protesteren tegen de stikstofmaatregelen, zullen net zo goed vinden dat zij een punt hebben. Net als mensen die de dupe zijn geworden van de gaswinning in Groningen of de toeslagenaffaire.

De aankondiging van Extinction Rebellion en Greenpeace voldoet aan de belangrijkste definitie van terrorisme. Als individuen en groeperingen zich niet houden aan de spelregels van onze samenleving, is dat gevaarlijk. Ze hakken zo krachtig in op de fundamenten van onze democratische rechtsorde.

*De donateurs maken **Wynia's Week** mogelijk. Doneren kan op verschillende manieren. Kijk **HIER**. Hartelijk dank!*

*Van **Bart Collard** verscheen onlangs **'Het recht op desinformatie'**. Het boek is overal te koop en te bestellen, zoals ook in de winkel van Wynia's Week. Kijk **HIER**. Op zaterdag 21 oktober wordt in het Polanentheater, Polanenstraat 174 in Amsterdam een **mini-symposium gehouden over dit nieuwe boek** van Bart Collard. Van 14.15 tot 17.00. Noteer het vast!*

BART COLLARD
het recht op
MISINFORMATIE
Waarom de overheid niet moet bepalen
wat u mag zien, lezen en horen
BLAUWBURGWAL